

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 1403-49

Chișinău «24» 01 2014

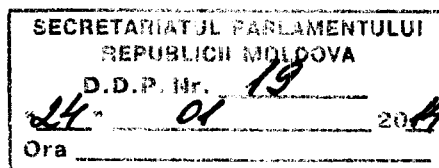
**Biroul Permanent
al Parlamentului
Republicii Moldova**

În temeiul articolelor 73 și 74 din Constituția Republicii Moldova, se prezintă spre examinare prioritară proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.123-XVIII din 23 decembrie 2009 cu privire la gazele naturale (autor – Ministerul Economiei), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 30 din 22 ianuarie 2014.

Anexă: Hotărârea Guvernului nr. 30 din 22 ianuarie 2014 - 2 ex.
Proiectul de lege nominalizat - 2 ex.
Nota informativă

Prim-ministru

IURIE LEANCĂ

Parlamentul Republicii Moldova

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 30

din 22 ianuarie 2014

Chișinău

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea
și completarea Legii nr. 123-XVIII din 23 decembrie 2009
cu privire la gazele naturale**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 123-XVIII din 23 decembrie 2009 cu privire la gazele naturale

Prim-ministru

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul economiei

Ministrul justiției

IURIE LEANCĂ

Valeriu LAZĂR

Oleg Efrim

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

**pentru modificarea și completarea Legii nr.123-XVIII
din 23 decembrie 2009 cu privire la gazele naturale**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol unic. – Legea nr. 123-XVIII din 23 decembrie 2009 cu privire la gazele naturale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 23-24, art. 31), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Preambulul se completează în final cu următorul text:

„precum și a Directivei 2004/67/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 aprilie 2004 privind măsurile menite să garanteze securitatea aprovizionării cu gaze naturale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 127 din 29 aprilie 2004.”.

2. Articolul 1 va avea următorul cuprins:

„Articolul 1. Scopul legii

Scopul prezentei legi constă în: instituirea unui cadru legal pentru funcționarea eficientă a pieței gazelor naturale și desfășurarea activităților sectorului de gaze naturale, în condiții de accesibilitate, disponibilitate, fiabilitate, continuitate, competitivitate, transparență, cu respectarea normelor de calitate, de securitate și de protecție a mediului; stabilirea unui set de măsuri menite să garanteze securitatea aprovizionării cu gaze naturale, astfel încât să fie asigurată buna funcționare a pieței gazelor naturale; stabilirea de atribuții și responsabilități, în sarcina participanților la piața gazelor naturale, precum și punerea în aplicare de proceduri nediscriminatorii, specifice pentru garantarea securității aprovizionării cu gaze naturale conforme standardelor naționale.”.

3. Articolul 2:

la litera k), cuvintele „către consumatori” se substituie cu cuvintele „consumatorilor finali”;

se completează cu literele m) și n) cu următorul cuprins:

„m) accesul reglementat al terților la rețelele de gaze naturale;

n) evaluarea conformității gazelor naturale.”.

4. Articolul 3 alineatul (2):

la litera d), cuvintele „unui cadru favorabil” se substituie cu cuvintele

„unor condiții favorabile”;

litera e) se completează în final cu cuvintele „la operarea sistemului de gaze naturale”;

se completează cu două litere g) și h) cu următorul cuprins:

„g) asigurarea capacității suficiente în rețeaua de transport al gazelor naturale și a capacității suficiente de producere și interconexiune cu rețelele de transport al gazelor naturale din țările vecine, în scopul funcționării stabile și fiabile a sistemului de gaze naturale;

h) stabilirea unui set de măsuri menite să garanteze securitatea aprovizionării cu gaze naturale a consumatorilor finali și a procesului de evaluare a conformității.”.

5. Articolul 4:

noțiunea „acces la rețea” se completează în final cu cuvintele „prin intermediul instalațiilor de racordare”;

după noțiunea „consumator noncasnic” se completează cu două noțiuni cu următorul cuprins:

„*consum excesiv de gaze naturale* – consumul zilnic de gaze naturale în perioada sezonului rece, respectiv din luna octombrie și până în luna martie, care depășește cu minimum 20% nivelul mediu zilnic înregistrat în perioade climatice reci, constatate statistic la fiecare 20 de ani, avînd drept consecință crearea de dezechilibre în rețeaua de transport al gazelor naturale;

„*contract de procurare a gazelor naturale pe termen lung* – contract de procurare a gazelor naturale încheiat pentru o durată mai mare de 10 ani;”;

la noțiunea „furnizare”, după cuvintele „inclusiv revînzare,” se completează cu cuvintele „către consumatori și/sau către locurile de consum aflate în proprietatea furnizorului”;

la noțiunea „furnizor de ultimă opțiune”, cuvîntul „reglementate” se substituie cu cuvintele „stabilite inclusiv prin intermediul obligațiilor de serviciu public”;

la noțiunea „instalație GNL”, cuvintele „servicii auxiliare” se substituie cu cuvintele „servicii de sistem”, cuvintele „instalații de depozitare” se substituie cu cuvintele „depozite de stocare”, iar cuvintele „pentru depozitare” se substituie cu cuvintele „pentru stocare”;

noțiunea „instalație de utilizare” va avea următorul cuprins:

„*instalație de utilizare* – ansamblu de instalații de gaze naturale ale consumatorului final destinate utilizării gazelor naturale;”;

după noțiunea „instalație de utilizare” se completează cu două noțiuni cu următorul cuprins:

„*instalație de racordare* – instalație de gaze naturale prin care se face legătura dintre rețeaua de gaze naturale și instalația de utilizare, instalația de producere, depozitul de stocare sau instalația GNL;

„*instalație de producere* – ansamblu de instalații și de conducte ale producătorului, necesare activității de extragere a gazelor naturale din zăcămintul natural sau de producere a gazelor naturale în mod artificial, cu aducerea

parametrilor gazelor naturale la condițiile normative stabilite pentru livrare în rețeaua de gaze naturale;”;

noțiunea „întreprindere integrată pe verticală” va avea următorul cuprins:

„*întreprindere integrată pe verticală* – întreprindere sau grup de întreprinderi care pot exercita controlul una asupra alteia sau în cadrul cărora o persoană sau aceleași persoane pot, direct sau indirect, să exercite controlul, după cum este definit în prezenta lege, și care desfășoară cel puțin una din activitățile de stocare, de transport, de distribuție și cel puțin una din activitățile de producere sau de furnizare a gazelor naturale, inclusiv a GNL;”;

la noțiunea „obligații de serviciu public”, după cuvintele „în sectorul gazelor naturale” se completează cu cuvintele „în interes economic general”, iar cuvintele „tarifele de furnizare a gazelor naturale către consumatori” se substituie cu cuvintele „tarifele și prețurile la gazele naturale”;

noțiunea „plată pentru racordare” va avea următorul cuprins:

„*tarif de racordare* – tarif reglementat, achitat de solicitant operatorului rețelei de transport sau operatorului rețelei de distribuție pentru acoperirea costurilor necesare realizării racordării, stabilit conform metodologiei aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (în continuare – Agenție);”;

noțiunea „punct de delimitare” va avea următorul cuprins:

„*punct de delimitare* – locul în care instalațiile de gaze naturale ale consumatorului final se delimitează, în baza dreptului de proprietate, de instalațiile întreprinderii de gaze naturale sau locul în care instalațiile întreprinderilor de gaze naturale se delimitează în baza dreptului de proprietate;”;

după noțiunea „punct de delimitare” se completează cu o nouă noțiune cu următorul cuprins:

„*punct de racordare* – punct fizic din rețeaua de gaze naturale la care se racordează instalația de utilizare, instalația de producere, depozitul de stocare sau instalația GNL, prin intermediul instalației de racordare;”;

noțiunea „racordare” va avea următorul cuprins:

„*racordare* – realizarea de către operatorul rețelei de transport sau de operatorul rețelei de distribuție a instalației de racordare a unui solicitant, potențial producător, operator al depozitului de stocare, operator al instalației GNL sau consumator final, și punerea sub presiune a instalației de producere, a depozitului de stocare, a instalației GNL sau a instalației de utilizare;”;

la noțiunea „rețea de distribuție a gazelor naturale”, după cuvintele „rețea de transport al gazelor naturale” se completează cu cuvintele „și, după caz, la depozitele de stocare, la instalațiile de producere, la instalațiile GNL”, iar cuvintele „punctul de delimitare de instalația de utilizare, care servesc în ansamblu la distribuția gazelor naturale pînă la punctul de delimitare de instalația de utilizare” se substituie cu cuvintele „punctul de racordare”;

la noțiunea „sistem de gaze naturale”, cuvîntul „utilaje” se substituie cu cuvîntul „instalații”, iar cuvintele „precum și instalații de utilizare” se substituie cu cuvintele „, precum și instalațiile de gaze naturale ale consumatorilor finali”;

la noțiunea „sistem interconectat”, cuvîntul „serie” se substituie cu

cuvîntul „ansamblu”, iar cuvintele „prin intermediul unui sau mai multor interconectori” se exclud;

după noțiunea „sistem pașal” se completează cu o nouă noțiune cu următorul cuprins:

„*situație excepțională pe piața gazelor naturale* – situație imprevizibilă care, la nivel național, poate conduce la dezechilibre între cererea și oferta de gaze naturale, determinată de:

1) diminuarea volumelor de gaze naturale importate cu mai mult de 20 % din cererea de gaze naturale;

2) apariția unor temperaturi extrem de joase la nivelul întregii țări sau în regiuni însemnate ale țării, în perioada de vîrf de 7 zile, constatate statistic odată la 20 de ani și care conduc la un consum excesiv de gaze naturale;”;

la noțiunea „stocare a gazelor naturale”, cuvîntul „depozitare” se substituie cu cuvîntul „stocare”, iar cuvîntul „depozitarea” se substituie cu cuvîntul „stocarea”.

6. Articolul 5:

alineatul (1):

litera a) va avea următorul cuprins:

„a) asigură securitatea energetică a statului, inclusiv pentru asigurarea aprovizionării cu gaze naturale a consumatorilor finali, prin crearea, în caz de necesitate, a unor întreprinderi care să desfășoare activitatea de transport, de distribuție sau de furnizare a gazelor naturale la tarife reglementate;”;

se completează cu o nouă literă, d¹), cu următorul cuprins:

„d¹) aprobă planul de acțiuni pentru situații excepționale pe piața gazelor naturale;”;

se completează cu o nouă literă, m), cu următorul cuprins:

„m) aprobă reglementări tehnice care stipulează cerințele esențiale aplicabile gazelor naturale.”;

alineatul (2):

fraza a doua se completează în final cu cuvintele „, inclusiv în situațiile excepționale pe piața gazelor naturale.”;

se completează cu o nouă frază cu următorul cuprins: „Raportul va cuprinde, de asemenea, informații cu privire la: impactul măsurilor, capacitatea de stocare, durata contractelor de furnizare a gazelor naturale încheiate de către întreprinderi pe termen lung, și, în special durata rămasă (cu excepția informațiilor ce constituie secret comercial), gradul de lichiditate a pieței de gaze naturale, precum și referitor la cadrul de reglementare, pentru a oferi stimulente adecvate pentru investiții noi în explorare și producție, în stocare, în activitatea GNL și în transportul gazelor naturale.”;

se completează cu alineatele (3) și (4) cu următorul cuprins:

„(3) Anual, pînă la 1 martie, Guvernul aprobă componența Comisiei de supraveghere a situațiilor excepționale pe piața gazelor naturale. Comisia de supraveghere a situațiilor excepționale pe piața gazelor naturale se convoacă de către președintele ei. Criteriile de selecție a membrilor Comisiei, rolul și funcțiile

Comisiei se stabilesc printr-un Regulament aprobat de Guvern.

(4) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei elaborează reglementări tehnice care stipulează cerințele esențiale aplicabile gazelor naturale.”.

7. Se completează cu un nou articol, 5¹, cu următorul cuprins:

„Articolul 5¹. Planul de acțiuni pentru situații excepționale pe piața gazelor naturale

(1) Planul de acțiuni pentru situații excepționale pe piața gazelor naturale se elaborează de Comisia de supraveghere a situațiilor excepționale pe piața gazelor naturale, se aprobă prin hotărârea Guvernului și este obligatoriu pentru toți participanții la piața gazelor naturale. Comisia de supraveghere a situațiilor excepționale pe piața gazelor naturale elaborează planul de acțiuni pentru situații excepționale pe piața gazelor naturale, în baza propunerilor înaintate de către operatorul rețelei de transport și de către alți participanți la piața gazelor naturale. Planul de acțiuni pentru situații excepționale pe piața gazelor naturale se aprobă de Guvern, în termen de până la 1 mai, și urmează a fi revizuit anual.

(2) La elaborarea Planului de acțiuni pentru situații excepționale pe piața gazelor naturale se țin cont de următoarele:

a) existența capacității depozitelor de stocare și a volumului necesar de gaze naturale în acestea, precum și de existența investițiilor necesare pentru asigurarea capacității depozitelor de stocare în situații excepționale;

b) capacitatea de extracție din depozitele de stocare;

c) necesitatea asigurării de către operatorul rețelei de transport a capacității de transport a rețelei de transport al gazelor naturale pentru a face posibilă preluarea și direcționarea volumelor de gaze naturale spre zonele cu risc de a fi afectate, precum și de necesitatea extinderii rețelei de transport al gazelor naturale în vederea alimentării cu gaze naturale a consumatorilor finali din zonele respective;

d) flexibilitatea sistemului de gaze naturale;

e) necesitatea de a stimula încheierea de contracte cu clauze de întrerupere a furnizării;

f) posibilitatea utilizării, în baza programului național prevăzut la lit. p), a unor combustibili alternativi de rezervă în instalațiile industriale și de producere a energiei;

g) existența și dezvoltarea capacității interconectorilor pentru asigurarea schimburilor transfrontaliere de gaze naturale;

h) necesitatea de a stimula cooperarea operatorului rețelei de transport cu operatorii sistemelor de transport al gazelor naturale din țările vecine pentru coordonarea livrărilor de gaze naturale;

i) necesitatea coordonării activităților de livrare a gazelor naturale între operatorul rețelei de transport și operatorii rețelelor de distribuție;

j) producția internă de gaze naturale;

k) flexibilitatea producției interne de gaze naturale;

l) flexibilitatea importului de gaze naturale;

m) posibilitatea diversificării surselor de aprovizionare cu gaze naturale;
n) existența contractelor de procurare a gazelor naturale pe termen lung;
o) necesitatea optimizării investițiilor în infrastructură pentru extinderea capacităților de transport, înlocuirea conductelor cu durata de viață expirată în vederea reducerii pierderilor de gaze naturale și asigurarea securității în alimentarea cu gaze naturale, precum și pentru importul de gaze naturale prin terminale de regazeificare și prin conducte;

p) prevederile Programului național privind limitarea și/sau sistarea furnizării gazelor naturale, elaborat de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și aprobat de Guvern, cu publicarea în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ce conține și lista consumatorilor finali întreruptibili și ordinea în care va fi limitată și/sau sistată furnizarea gazelor naturale pentru aceștia, tipul și, după caz, cantitățile de combustibili alternativi ce vor fi utilizate de consumatorii finali pe perioada întreruperii.

(3) La îndeplinirea atribuțiilor sale privind aplicarea Planului de acțiuni pentru situații excepționale pe piața gazelor naturale, Comisia de supraveghere a situațiilor excepționale pe piața gazelor naturale ține cont de:

a) măsurile imediate luate de participanții la piața gazelor naturale, ca reacție la diminuarea majoră a aprovizionării cu gaze naturale;

b) alte măsuri aprobate de Guvern privind securitatea aprovizionării cu gaze naturale în situațiile excepționale pe piața gazelor naturale.

(4) La asigurarea securității aprovizionării cu gaze naturale întreprinderilor de gaze naturale nu le pot fi stabilite obligații excesive și disproporționate.

8. La articolul 6 alineatul (3):

cuvintele „contribuie la soluționarea problemelor orientate spre asigurarea securității energetice a statului” se exclud;

se completează cu următoarea frază: „Autoritățile administrației publice locale vor asigura operatorului rețelei de transport sau operatorului rețelelor de distribuție acces gratuit la terenurile, proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale, pentru efectuarea lucrărilor necesare construcției sau exploatării rețelelor de gaze naturale.”.

9. La articolul 7, alineatul (3) se exclude.

10. Articolul 8 alineatul (1):

la literele b) și c), cuvintele „sistează”, „sistată” se substituie, respectiv, cu cuvintele „suspendă”, „suspendată”;

litera e) va avea următorul cuprins:

„e) aprobă metodologia de calculare și de aplicare a tarifelor reglementate la serviciile de stocare, de transport și de distribuție a gazelor naturale, a tarifului pentru furnizarea gazelor naturale la tarife reglementate, precum și a tarifului final la gazele naturale furnizate de furnizorii la tarife reglementate, inclusiv a tarifelor diferențiate în funcție de nivelul presiunii din rețelele de gaze naturale;”;

litera g) va avea următorul cuprins:

„g) supraveghează și monitorizează respectarea de către titularii de licențe a principiului costurilor și cheltuielilor necesare și justificate, inclusiv la calcularea și la aprobarea tarifelor pentru activitățile reglementate, desfășurate pe piața gazelor naturale. Cheltuielile stabilite ca fiind nenecesare și nejustificate, în contextul prezentei legi, nu se iau în calcul la aprobarea tarifelor pentru activitățile reglementate;”;

la litera m), cuvintele „elaborează și” se exclud, iar cuvintele „bunurilor și/sau a” se substituie cu cuvintele „bunurilor, lucrărilor și”;

se completează cu o nouă literă, m¹), cu următorul cuprins:

„m¹) aprobă regulamentul privind principiile de planificare, aprobare, în scopuri tarifare, și efectuare a investițiilor în sector;”;

litera (n) va avea următorul cuprins:

„n) aprobă și monitorizează, cu consultarea autorităților de reglementare ale statelor vecine, în funcție de necesitate, normele privind condițiile de acces la interconectori, privind gestionarea și atribuirea capacității interconectorilor dintre sistemele de gaze naturale;”;

la litera o), cuvintele “aprobă mecanismele de soluționare a problemelor congestiilor” se substituie cu cuvintele “aprobă condițiile de acces la rețeaua de transport al gazelor naturale, inclusiv mecanismele de soluționare a problemei congestiilor”;

la literele p) și r), cuvintele „elaborează și” se exclud.

11. Articolul 9 alineatul (1):

litera c) va avea următorul cuprins:

„c) să aibă acces la informația din conturile contabile ale întreprinderilor reglementate, la informația și documentele aferente activităților practicate conform licenței, la informația și documentele ce țin de conturile financiare, la informația și documentele care conțin informații ce constituie secret de stat, secret comercial sau alte informații oficiale ca accesibilitate limitată, inclusiv de la autoritățile publice, de la organele centrale de specialitate ale administrației publice, de la organele fiscale, vamale și de la alte autorități administrative centrale;”;

la litera f), cuvintele „să aprobe” se substituie cu cuvintele „să elaboreze și să aprobe”;

se completează cu o nouă literă, i¹), cu următorul cuprins:

„i¹) să sesizeze Guvernul, în cazurile prevăzute la art. 18 alin. (10) din prezenta lege, în vederea realizării de către acesta a funcțiilor prevăzute la art. (5) alin. (1) lit. a) din prezenta lege și să acorde întreprinderii nou-create licență pentru desfășurarea activității de transport, de distribuție sau de furnizare a gazelor naturale la tarife reglementate, după caz.”.

12. Articolul 13:

titlul articolului se completează în final cu cuvântul „finali”;

alineatul (1):

la litera e), după cuvîntul „survenite” se introduce cuvîntul „, inclusiv”;

la litera f), cuvintele „a instalației de utilizare” se substituie cu cuvintele „a instalațiilor de gaze naturale ale consumatorului final”, iar cuvintele „reluarea furnizării gazelor naturale” se substituie cu cuvîntul „reconectarea.”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Consumatorii finali au dreptul să sesizeze Agenția în vederea soluționării neînțelegerilor dintre aceștia și operatorul rețelei de transport, operatorii rețelelor de distribuție sau furnizorii de gaze naturale ori alți titulari de licențe, după caz, în legătură cu racordarea, contractarea. La examinarea petițiilor, Agenția soluționează problemele abordate de petiționari, adoptînd decizii, după caz.”.

13. Articolul 14:

la alineatul (1) litera b), cuvîntul „sale” se substituie cu cuvîntul „preconizate”;

la alineatul (7), cuvîntul „transfrontaliere” se substituie cu cuvintele „, inclusiv a celor transfrontaliere.”.

14. În denumirea capitolului III, cuvintele „sistare temporară” se substituie cu cuvintele „suspendare temporară”;

15. Articolul 16:

alineatul (2):

litera a) va avea următorul cuprins:

„a) să fie înregistrate în Republica Moldova și să prezinte documente confirmative în acest sens și să nu fie în procedură de insolabilitate;”;

la litera c), cuvintele „sau depozite de stocare” se substituie cu cuvintele „, de depozite de stocare, de instalații GNL sau de instalații GNCV”;

la litera d), cuvintele „sau depozitele de stocare” se substituie cu cuvintele „, depozitele de stocare, instalațiile GNL sau instalațiile GNCV”;

se completează cu o nouă literă, e), cu următorul cuprins:

„e) să prezinte avizul pozitiv de expertiză, eliberat de către organismul de expertiză în domeniul securității industriale;”;

alineatul (3):

cuvîntul „Managerul” se substituie cu cuvîntul „Administratorul”;

litera b) va avea următorul cuprins:

„b) să aibă studii superioare;”;

se completează cu un nou alineat, (3¹), cu următorul cuprins:

„(3¹) Titularul de licență este obligat să respecte condițiile licenței, precum și să întrunească condițiile stabilite pentru eliberarea licenței, prelungirea valabilității acesteia pe toată perioada de desfășurare a activității licențiate.”;

la alineatul (4), cuvîntul „sistarea” se substituie cu cuvîntul „suspendarea”.

16. Articolul 17 se completează cu un nou alineat, (8), cu următorul cuprins:

„(8) Pe teritoriul în limitele căruia își desfășoară activitatea un operator al rețelei de transport și/sau un operator al rețelei de distribuție, Agenția este în drept să autorizeze prin licențiere activitatea unei alte persoane, dacă pe teritoriul respectiv titularul de licență nu-și îndeplinește obligația de extindere a rețelelor de gaze naturale timp de 1 an de la data înregistrării cererilor de racordare din partea solicitanților din teritoriul respectiv.”.

17. Articolul 18:

alineatul (1):

litera e) va avea următorul cuprins:

„e) „să țină contabilitatea în modul și în condițiile prevăzute de actele normative și să efectueze, în conformitate cu prezenta lege, separarea conturilor contabile, separarea funcțională (organizațională și decizională) și separarea legală pe gen de activitate desfășurat;”;

litera g) va avea următorul cuprins:

„g) să prezinte Agenției, în termenele și condițiile stabilite de aceasta, rapoarte, inclusiv raportul cu privire la activitatea desfășurată pe piața gazelor naturale, altă informație solicitată de Agenție, necesară ei în exercitarea atribuțiilor, conform legii;”;

litera i) va avea următorul cuprins:

„i) să efectueze, trimestrial, plățile regulatorii, în termen de cel mult 10 zile calendaristice ale trimestrului următor;”;

la alineatul (2), după cuvântul „normele” se completează cu cuvintele „de securitate industrială;”;

la alineatul (3) prima propoziție, cuvintele „la tariful de furnizare a gazelor naturale către consumatorii finali” se substituie cu cuvintele „la tarifele și prețurile la gaze naturale”. În propoziția a doua, cuvintele „autoritatea competentă prin” se substituie cu cuvintele „Agenția sau altă autoritate competentă prin hotărâri, decizii;”;

la alineatul (4), prima propoziție se completează cu cuvintele „cu excepțiile stabilite prin prezenta Lege”. În fraza a doua cuvintele „deconectarea instalațiilor de utilizare ale acestora” se substituie cu cuvintele „deconectarea instalațiilor de gaze naturale ale consumatorilor finali”;

la alineatul (5) cuvântul „consumator” se substituie cu cuvintele „consumatorul final”, iar după cuvântul „consumatorului” se introduce cuvântul „final”;

alineatul (7):

se completează la început cu o nouă propoziție:

„(7) Operatorul rețelei de transport, operatorii rețelelor de distribuție sînt obligați să asigure accesul nediscriminatoriu și reglementat al terților, persoane fizice și juridice, la rețelele de gaze naturale.”;

în propoziția a doua, cuvintele „la asigurarea sau la negocierea accesului” se substituie cu cuvintele „în legătură cu acordarea accesului”;

alineatul (8) va avea următorul cuprins:

„(8) Operatorul rețelei de transport, operatorii rețelelor de distribuție sînt obligați să publice pe pagina electronică informația necesară pentru asigurarea accesului eficient la rețelele de gaze naturale, precum și altă informație în condițiile prezentei legi.”;

la alineatul (9), cuvintele „cu care a încheiat contract de procurare, transport, distribuție sau furnizare a gazelor naturale” se substituie cu cuvintele „pentru realizarea evidenței volumelor de gaze naturale ce au fost consumate, în conformitate cu regulamentele aprobate de Agenție”;

se completează cu trei alineate, (10), (11) și (12), cu următorul cuprins:

„(10) Titularul licenței pentru transportul, distribuția sau furnizarea gazelor naturale la tarife reglementate este obligat să anunțe Agenția cu cel puțin 3 luni înainte despre intenția sa de a solicita suspendarea sau retragerea licenței sau cu cel puțin 3 luni înainte de expirarea licenței, în cazul în care nu intenționează să o prelungească. Dacă titularul de licență nu anunță în termen despre intenția sa de suspendare sau de retragere a licenței, Agenția va da curs cererii sale la expirarea termenului de 3 luni de la înregistrare. Întreprinderea, licența căreia a expirat și care nu a respectat prevederile prezentului alineat este obligată să presteze activitatea pentru care s-a acordat licență, pentru perioada de timp stabilită prin hotărîrea Consiliului de Administrație al Agenției, dar care nu poate depăși 3 luni. În cazul în care Agenția nu poate desemna un alt titular de licență, care să desfășoare activitatea licențiată în locul titularului de licență pentru transportul, distribuția sau furnizarea gazelor naturale la tarife reglementate, a cărui licență a fost suspendată temporar, căruia i s-a retras licența sau a cărui licență a expirat, din motivul lipsei sau inexistenței unui astfel de titular de licență, Agenția sesizează Guvernul pentru a întreprinde măsurile necesare.

(11) Titularul licenței pentru furnizarea gazelor naturale la tarife nereglementate este obligat să anunțe consumatorii finali cărora le furnizează gaze naturale și Agenția cu cel puțin 3 luni înainte despre intenția sa de a solicita suspendarea sau retragerea licenței sau cu cel puțin 3 luni înainte de expirarea licenței despre intenția de a nu prelungi licența.

(12) Pe perioada situațiilor excepționale pe piața gazelor naturale, titularii de licență ce desfășoară activități în sectorul gazelor naturale au următoarele obligații:

a) în cazul producătorilor, să mobilizeze întreaga capacitate de producere, în limita capacităților maxime de extracție;

b) în cazul operatorilor depozitelor de stocare, să mobilizeze întreaga capacitate de extracție a gazelor naturale;

c) în cazul operatorului rețelei de transport, să preia cantitățile suplimentare de gaze naturale puse la dispoziție de producători și de operatorii depozitelor de stocare și să asigure serviciile de transport al gazelor naturale, în condițiile prevăzute în Planul de acțiuni pentru situații excepționale pe piața gazelor naturale;

d) în cazul operatorilor rețelelor de distribuție, să întreprindă măsurile de limitare și/sau sistare a furnizării gazelor naturale, conform Planului de acțiuni

pentru situații excepționale pe piața gazelor naturale și Programului național prevăzut la art. 5¹ alin. (2), lit. p), în condițiile legii.”.

18. Articolul 19:

la alineatele (2) și (3), cuvântul „sistată” se substituie cu cuvântul „suspendată”;

la alineatele (2) și (4), cuvântul „sistează” se substituie cu cuvântul „suspenda”;

în titlul articolului, alineatele (3), (5), (6), (8), (10) și (11), cuvântul „sistarea” se substituie cu cuvântul „suspendarea”;

alineatul (4) se exclude;

la alineatul (5) litera e), cuvintele „în termenul stabilit de Agenție” se substituie cu cuvintele „în termenele stabilite în prezenta lege”;

la alineatul (6), la începutul frazei se introduce următoarea sintagmă „În situațiile enunțate la alin (5), lit. b) – e)”;

alineatul (7) va avea următorul cuprins:

„(7) Pentru perioada suspendării temporare a licenței pentru transportul, distribuția sau furnizarea gazelor naturale la tarife reglementate, Agenția va desemna un nou titular de licență pentru transportul, distribuția sau furnizarea gazelor naturale la tarife reglementate care să desfășoare activitatea licențiată în locul titularului de licență pentru transportul, distribuția sau furnizarea gazelor naturale la tarife reglementate căruia i s-a suspendat temporar licența pentru transportul, distribuția sau furnizarea gazelor naturale la tarife reglementate. Titularul de licență pentru transportul, distribuția sau furnizarea gazelor naturale la tarife reglementate căruia i s-a suspendat temporar licența pentru transportul, distribuția sau furnizarea gazelor naturale la tarife reglementate nu va împiedica în nici un mod activitatea titularului de licență pentru transportul, distribuția sau furnizarea gazelor naturale la tarife reglementate desemnat, oferindu-i întreaga informație și documentație, necesare în activitate.”;

alineatul (10) va avea următorul cuprins:

„(10) Reluarea valabilității licenței se efectuează în temeiul hotărârii Agenției, după remedierea circumstanțelor care au condus la suspendarea temporară a licenței, sau în temeiul hotărârii instanței de judecată, în condițiile legii. Dacă suspendarea temporară a licenței a fost dispusă în temeiul alin. (5) lit. a) din prezentul articol, Agenția va dispune reluarea valabilității licenței la expirarea termenului pentru care licența a fost suspendată temporar.”;

alineatul (11) se completează în final cu o nouă propoziție cu următorul cuprins:

„Dacă suspendarea temporară a licenței a fost dispusă în temeiul alin. (5) lit. a) din prezentul articol, hotărârea privind reluarea valabilității licenței va fi aprobată cel târziu în ziua expirării termenului pentru care licența a fost suspendată temporar.”.

19. Articolul 20:

la alineatul (1) litera e) și alineatul (2) litera e), cuvântul „sistarea” se

substituie cu cuvîntul „suspendarea”;

la alineatul (5), în prima și a doua frază după cuvintele „un nou titular de licență”, „licența”, „titularului de licență desemnat” se completează cu cuvintele „pentru transport, distribuție sau furnizarea gazelor naturale la tarife reglementate”.

20. La articolul 21 alineatul (1) propoziția a doua, după cuvintele „să prezinte acordul” se completează cu cuvintele „sau refuzul motivat”.

21. Articolul 29:

alineatul (2):

cuvintele „de furnizare a gazelor naturale, activitatea cu GNL” se substituie cu cuvintele „de furnizare a gazelor naturale la tarife reglementate sau la tarife nereglementate, de comercializare a GNL”;

la ultima propoziție, cuvîntul „contabil” se exclude;

la alineatul (4) propoziția a doua, cuvintele „aceste întreprinderi de gaze naturale” se substituie cu cuvintele „întreprinderile de gaze naturale”, iar în ultima propoziție cuvintele „de un anumit volum” se substituie cu cuvintele „cu un anumit volum”.

22. Articolul 30:

la alineatul (1) și alineatul (2) litera d), cuvintele „elaborate și” se exclud;

la alineatul 2 litera c), cuvintele „în fiecare lună” se substituie cu cuvintele „în fiecare oră, zi și lună”, cuvîntul „corespunzător” se substituie cu cuvintele „și în funcție de posibilitățile tehnice”, iar după cuvîntul „repartizarea” se completează cu cuvintele „orară, zilnică și lunară a”;

la alineatul (3), prima frază se completează în final cu cuvintele, „sau alte contracte, iar în ultima propoziție, cuvintele „inclusiv a consumului tehnologic de gaze naturale în rețelele de gaze naturale” se exclud;

se completează cu un nou alineat, (5), cu următorul cuprins:

„(5) În condițiile stabilite în regulamentele aprobate de Agenție, operatorul rețelei de transport asigură echilibrul în rețelele de transport al gazelor naturale. Părțile responsabile pentru echilibrare, sînt obligate să încheie contracte de procurare a gazelor naturale de echilibrare. În cazul în care partea responsabilă pentru echilibrare a provocat dezechilibru și nu are încheiat contract de procurare a gazelor naturale de echilibrare, operatorul rețelei de transport procură gazele naturale necesare acoperirii dezechilibrelor. În acest caz, în conformitate cu contractul de transport al gazelor naturale, costurile pentru gazele naturale respective vor fi achitate de partea responsabilă pentru echilibrare și care nu a încheiat contract de procurare a gazelor naturale pentru echilibrare.”.

23. Articolul 31:

la alineatul (1), cuvintele „elaborat și” și cuvintele „de către participanții la piața gazelor naturale,” se exclud;

la alineatul (2) litera d), după cuvîntul „colectarea” se completează cu

cuvintele „de către operatorul rețelei de transport, de către operatorii rețelelor de distribuție, după caz,”.

24. Articolul 35:

alineatul (1):

la litera b), cuvintele „elaborate și” se exclud;

la litera c), după cuvântul „prognoza” se completează cu cuvintele „producerii, furnizării și a”;

la litera f), după cuvintele „rețelele de transport al gazelor naturale” se completează cu cuvintele „inclusiv în interconectori”, iar sintagma „și cu Normele tehnice ale rețelelor de transport al gazelor naturale” se substituie cu sintagma „, Normele tehnice ale rețelelor de transport al gazelor naturale și alte regulamente prin care se reglementează accesul la rețea, aprobate de către Agenție și să asigure că capacitatea interconectorilor este utilizată la eficiența maximă posibilă.”;

la litera h), sintagma „și în Normele tehnice ale rețelelor de transport al gazelor naturale” se substituie cu sintagma „în Normele tehnice ale rețelelor de transport al gazelor naturale, precum și în alte regulamente aprobate de Agenție, în conformitate cu prezenta Lege”;

litera k) se completează în final cu următorul text: „, precum și referitor la serviciul de transport al gazelor naturale, prestat în conformitate cu contractele de transport al gazelor naturale, Regulile pieței gazelor naturale și alte regulamente aprobate de Agenție, în conformitate cu prezenta Lege.”;

la litera q), cuvintele „pe care o utilizează în activitatea licențiată” se substituie cu cuvintele „sau alte bunuri, servicii și lucrări necesare pentru desfășurarea activității licențiate”.

alineatul (3):

litera c) se completează în final cu următoarea propoziție: „Influența întreprinderii dominante se asigură prin aprobarea planului financiar anual, sau al oricărui alt document echivalent, precum și prin stabilirea plafonului maxim de îndatorare al operatorului rețelei de transport, întreprindere dependentă, pentru a nu fi atinse drepturile asociaților, acționarilor stabilite prin lege.”;

se completează cu un nou alineat, (3¹), cu următorul cuprins:

„(3¹) Întreprinderile care au întreprins deja măsuri aferente separării contabile, funcționale sau legale, care asigură o independență mai mare a operatorului rețelei de transport față de întreprinderea înrudită, nu pot anula aceste măsuri.”;

la alineatul (5) propoziția a treia, cuvintele „acestor servicii” se substituie cu cuvintele „de servicii”, cuvintele „în conformitate cu Regulile pieței gazelor naturale,” se exclud, iar ultima propoziție se completează în final cu cuvintele „după aprobarea lor de către Agenție”;

la alineatul (6), cuvintele „elaborate și” se exclud;

se completează cu un nou alineat, (7), cu următorul cuprins:

„(7) Operatorul rețelei de transport va elabora și publica pe pagina sa electronică toată informația necesară pentru asigurarea unui acces eficient la

rețelele de transport al gazelor naturale, inclusiv la interconectori, privind capacitatea rețelor de transport al gazelor naturale, informația aferentă tranzacțiilor transfrontaliere, cu respectarea regulamentului aprobat de Agenție.”.

25. La articolul 36 alineatul (1), cuvintele „elaborate și” se exclud.

26. Articolul 37:

alineatul (1):

la litera g), sintagma „și în Normele tehnice ale rețelor de distribuție a gazelor naturale” se substituie cu sintagma „în Normele tehnice ale rețelor de distribuție a gazelor naturale, precum și în alte regulamente aprobate de Agenție, în conformitate cu prezenta Lege;”;

litera k) se completează în final cu cuvintele „și să publice planul de investiții, aprobat de Agenție, pe pagina sa electronică”;

la alineatul (2), ultimele două propoziții se exclud;

alineatul (3):

litera c) se completează în final cu următoarea propoziție: „Influența întreprinderii dominante se asigură prin aprobarea planului-financiar anual sau al oricărui alt document echivalent, precum și prin stabilirea plafonului maxim de îndatorare a operatorului rețelei de distribuție, întreprindere dependentă, pentru a nu fi atinse drepturile asociaților, acționarilor stabilite prin legi.”;

la litera d) ultima propoziție, cuvintele „într-un ziar republican și să-l afișeze la oficiile sale” se substituie cu cuvintele „pe pagina sa electronică”;

se completează cu un nou alineat, (3¹), cu următorul cuprins:

„(3¹) „Întreprinderile care au întreprins deja măsuri aferente separării contabile, funcționale sau legale, care asigură o independență mai mare a operatorului rețelei de distribuție față de întreprinderea înrudită, nu pot anula aceste măsuri.”;

la alineatul (4), după cuvintele „consumul tehnologic” se introduc cuvintele „și pierderile”;

la alineatul (6), cuvintele „elaborate și” se exclud.

27. La articolul 38 alineatul (1), cuvintele „elaborate și” se exclud.

28. Articolul 39:

la alineatul (2), fraza a doua va avea următorul cuprins:

„Operatorul rețelei de transport, operatorii rețelor de distribuție pot refuza accesul la rețelele lor de gaze naturale, inclusiv să refuze argumentat eliberarea avizului de racordare, în cazul în care se confruntă cu lipsă de capacitate pe motiv că nu există rețea de gaze naturale sau dacă rețeaua de gaze naturale existentă nu are capacitatea necesară pentru a fi satisfăcute cerințele în gaze naturale ale solicitantului.”;

la alineatul (3), după cuvintele „în termenele stabilite” se introduce cuvântul „, inclusiv”;

alineatul (5) se exclude.

29. Se completează cu un nou articol, 39¹, cu următorul cuprins:

„Articolul 39¹. Racordarea la rețeaua de gaze naturale

(1) Orice persoană fizică sau juridică are dreptul să solicite racordarea instalației de utilizare, a instalației de producere, a depozitului de stocare, a instalației GNL, ce-i aparține, la rețeaua de gaze naturale a operatorului rețelei de transport sau a operatorului rețelei de distribuție care își desfășoară activitatea în limitele teritoriului autorizat prin licență. Operatorul rețelei de transport, operatorii rețelelor de distribuție sînt obligați să comunice în scris, în termen de 15 zile de la depunerea de către solicitant a cererii de racordare, condițiile tehnico-economice de racordare la rețeaua de gaze naturale și să colaboreze cu solicitantul la alegerea și la realizarea celei mai avantajoase soluții de racordare, cu excepțiile stabilite de art. 39 alin. (2) din prezenta lege.

(2) Se interzice operatorului rețelei de transport, operatorului rețelei de distribuție să oblige solicitantul să proiecteze și să monteze instalația de racordare de o capacitate ce depășește debitul de gaze naturale solicitat. Nerespectarea acestei cerințe are drept consecință rambursarea de către operatorul rețelei de transport, de către operatorul rețelei de distribuție a diferenței de cheltuieli dintre cheltuielile efectiv suportate de solicitant și cele ce urmau a fi suportate conform legii.

(3) Operatorul rețelei de distribuție nu este în drept să includă în avizul de racordare, eliberat în scopul racordării la rețeaua de distribuție a gazelor naturale a blocului(rilor) locativ(e), prevederi privind obligarea solicitantului de a construi rețele de distribuție a gazelor naturale de presiune înaltă și medie sau stații de reglare a presiunii sau de a modifica capacitatea celor existente.

(4) La cererea solicitantului, operatorul rețelei de transport, operatorul rețelei de distribuție asigură proiectarea instalației de racordare. Lucrările de proiectare a instalației de racordare se efectuează după achitarea de către solicitant a cheltuielilor necesare pentru efectuarea acestor lucrări. Solicitantul este în drept să angajeze altă persoană autorizată pentru proiectarea instalației de racordare.

(5) Operatorul rețelei de transport, operatorul rețelei de distribuție este obligat să asigure racordarea la rețeaua de transport, de distribuție a gazelor naturale a instalației de utilizare, a instalației de producere, a depozitului de stocare sau a instalației GNL. Racordarea se efectuează după achitarea de către solicitant a tarifului de racordare. În cazul în care pentru realizarea instalației de racordare este necesar de obținut acordul proprietarilor terenului sau al imobilului pe care urmează a fi amplasată instalația de racordare, solicitantul este obligat să obțină în prealabil acordul respectiv și să suporte costurile aferente. Condițiile aferente efectuării racordării instalațiilor de utilizare, a instalațiilor de producere, a depozitelor de stocare sau a instalațiilor GNL se stabilesc în regulamentele aprobate de Agenție, inclusiv în Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, în Normele tehnice ale rețelelor de transport al gazelor naturale, în Normele tehnice ale rețelelor de distribuție a gazelor naturale.

(6) Instalațiile de racordare a instalațiilor de utilizare ale consumatorilor noncasnici, amplasate pe teren public, se consideră proprietate a operatorului rețelei de transport, a operatorului rețelei de distribuție, respectiv, care este responsabil de repararea, de exploatarea și de întreținerea lor pînă la punctul de delimitare. Punctul de delimitare se stabilește evitîndu-se amplasarea instalațiilor operatorului de rețea pe terenul consumatorului noncasnic, excepție fiind cazurile particulare prevăzute în Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale.

(7) Recepționarea instalațiilor de racordare și punerea sub presiune a instalațiilor de utilizare, a instalațiilor de producere, a depozitelor de stocare sau a instalațiilor GNL se efectuează cu respectarea documentelor normativ-tehnice stabilite prin lege.

30. La articolul 42 alineatul (1), cuvintele „elaborate și” și alineatele (2) și (3), cuvintele „elaborate și” se exclud.

31. La articolul 44 alineatele (1) și (2), cuvintele „elaborate și” se exclud.

32. Articolul 45:

la alineatul (1), cuvîntul „elaborate” se substituie cu cuvîntul „aprobate”;

la alineatul (2) propoziția a doua, cuvintele „sînt avizate de Agenție” se substituie cu cuvintele „se prezintă spre avizare Agenției cu cel puțin 15 zile înainte de expirarea contractelor precedente.”;

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Furnizorii de gaze naturale la tarife reglementate îndeplinesc, de asemenea, obligațiile furnizorului de ultimă opțiune, în limitele teritoriului autorizat.”;

la alineatul (6), cuvintele „Furnizorul de ultimă opțiune” se substituie cu cuvintele „La solicitare, furnizorul la tarife reglementate”.

33. Articolul 47:

la alineatul (1), cuvintele „elaborat și” se exclud;

în tot textul alineatului (2), cuvintele „instalațiile de utilizare” și „instalațiilor de utilizare” se substituie cu cuvintele „instalațiile de gaze naturale ale consumatorilor finali” și „instalațiilor de gaze naturale ale consumatorilor finali”, iar cuvintele „la încheierea contractelor de furnizare a gazelor naturale” se substituie cu cuvintele „la încheierea, modificarea, suspendarea sau rezilierea contractelor de furnizare a gazelor naturale”.

34. Articolul 48:

În tot textul alineatului (1), cuvintele “a instalației de utilizare” se substituie cu cuvintele “a instalațiilor de gaze naturale ale consumatorilor finali”, iar cuvintele „cazurile și modalitatea de reziliere a contractului” se substituie cu cuvintele „cazurile și modalitatea de modificare, suspendare și reziliere a contractului”;

la alineatul (3), cuvintele „de furnizare” se substituie cu cuvintele „de procurare sau de furnizare”, iar cuvîntul „furnizor” se substituie cu cuvintele „producător sau furnizor”, iar cuvintele „elaborat și” se exclud;

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Furnizorul de gaze naturale la tarife reglementate nu poate refuza încheierea contractului de furnizare a gazelor naturale cu potențialul consumator final care a îndeplinit toate condițiile impuse prin lege pentru încheierea contractului. Pentru achitarea cu întârziere a consumului de gaze naturale, consumatorii finali plătesc penalitate în mărime determinată și în modul stabilit prin contract, în urma negocierilor. Quantumul penalității este negociabil, dar nu poate depăși rata medie anuală ponderată a dobânzii la creditele noi acordate în monedă națională de băncile comerciale, pentru un an, înregistrată în anul precedent și publicată în raportul Băncii Naționale a Moldovei. Furnizorii vor renegocia quantumul penalității stabilite în contractele încheiate cu toți consumatorii finali, cu respectarea plafonului maxim stabilit.”.

35. La articolul 49 alineatul (2), cuvintele “instalațiile de utilizare” se substituie cu cuvintele “instalațiile de gaze naturale ale consumatorilor finali”.

36. Articolul 50:

titlul articolului va avea următorul cuprins:

„50. Situații excepționale pe piața gazelor naturale, întreruperi și limitări în livrarea gazelor naturale”;

la alineatul (1), litera c) se completează în final cu cuvintele „care provoacă situații excepționale pe piața gazelor naturale”;

la alineatul (6), cuvintele “instalația de utilizare” se substituie cu cuvintele „instalațiile de gaze naturale ale consumatorului final”;

se completează cu alineatele (7), (8), (9) și (10) cu următorul cuprins:

„(7) În cazul în care operatorul rețelei de transport constată că există situație excepțională pe piața gazelor naturale, acesta este obligat să întreprindă de îndată măsuri, în conformitate cu Planul de acțiuni pentru situații excepționale pe piața gazelor naturale și să notifice despre acest fapt Comisia de supraveghere a situațiilor excepționale de pe piața gazelor naturale. În termen de 12 ore de la notificare, Comisia de supraveghere a situațiilor excepționale pe piața gazelor naturale verifică dacă sînt îndeplinite condițiile referitoare la situații excepționale pe piața gazelor naturale și, după caz, constată apariția situației excepționale pe piața gazelor naturale.

(8) Dacă după verificare, Comisia de supraveghere a situațiilor excepționale pe piața gazelor naturale, decide că nu a avut loc situația excepțională pe piața gazelor naturale, operatorul rețelei de transport este obligat de îndată să-și reia activitatea în condiții obișnuite.

(9) Pe perioada situațiilor excepționale pe piața gazelor naturale, măsurile dispuse în conformitate cu prevederile Planului de acțiuni pentru situații excepționale pe piața gazelor naturale sînt obligatorii și prevalează în raport cu

înțelegerile contractuale și actele normative în domeniu.

(10) La dispariția cauzelor care au determinat declararea situației excepționale pe piața gazelor naturale, operatorul rețelei de transport este obligat de îndată să-și reia activitatea în condiții obișnuite și să notifice, imediat, Comisia de supraveghere a situațiilor excepționale pe piața gazelor naturale privind încetarea acestora. Comisia de supraveghere a situațiilor excepționale pe piața gazelor naturale verifică în termen de cel mult 12 ore și constată încetarea situației excepționale pe piața gazelor naturale.”

37. Se completează cu un nou articol, 50¹, cu următorul cuprins:

„Articolul 50¹. Securitatea aprovizionării cu gaze naturale a unor categorii de consumatori finali

(1) Operatorul rețelei de transport, cu respectarea prevederilor art. 50 alin. (7) din prezenta lege, anunță producătorii, operatorii rețelelor de distribuție, operatorii depozitelor de stocare și furnizorii de gaze naturale în legătură cu apariția situațiilor excepționale pe piața gazelor naturale.

(2) Imediat după ce au fost anunțați despre apariția situației excepționale pe piața gazelor naturale, furnizorii și producătorii de gaze naturale au obligația de a disponibiliza cantitățile de gaze naturale necesare pentru a asigura consumul:

- a) consumatorilor casnici;
- b) instituțiilor care asigură servicii medicale și instituțiilor de învățământ, precum și instituțiilor de asistență socială care asigură îngrijirea copiilor, a persoanelor vârstnice sau a persoanelor cu diferite grade de handicap; penitenciarelor;
- c) centralelor de furnizare a agentului termic care nu au posibilitatea de a folosi combustibil alternativ; întreprinderilor de alimentare cu apă potabilă;
- d) instituțiilor publice la nivel central și local.

(3) Guvernul, la aprobarea Planului de acțiuni pentru situații excepționale pe piața gazelor naturale, poate extinde lista stabilită la alin. (2). Ordinea stabilită este obligatorie pentru titularii de licențe.

(4) În cazul situațiilor excepționale pe piața gazelor naturale, operatorul rețelei de transport, operatorii rețelelor de distribuție, operatorii depozitelor de stocare vor presta cu prioritate serviciile de livrare a gazelor naturale consumatorilor finali, stabiliți prin prezentul articol.

(5) Pe perioada situațiilor excepționale pe piața gazelor naturale, consumatorii finali menționați la art. 5¹ alin. (2) lit. p) din prezenta lege, pentru care s-a dispus măsura limitării și/sau a sistării furnizării gazelor naturale, au obligația să întreprindă măsurile necesare pentru siguranța echipamentelor și a instalațiilor, respectiv să treacă la utilizarea de combustibili alternativi, după caz.”.

38. Articolul 51:

se completează cu un nou alineat, (1¹), cu următorul cuprins:

„(1¹) Pentru consumatorii casnici, cheltuielile legate de procurarea, verificarea metrologică, instalarea, exploatarea, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare a consumului de gaze naturale se suportă de operatorul rețelei de distribuție. Cheltuielile respective justificate se includ în tariful la serviciul de distribuție a gazelor naturale. Consumatorii noncasnici sînt obligați să procure, să instaleze, să efectueze verificarea metrologică, să exploateze, să întrețină, să repare și să înlocuiască echipamentul de măsurare a volumelor de gaze naturale furnizate. Operatorul rețelei de distribuție va instala la consumatorii casnici echipamente de măsurare electronice, care permit înregistrarea orară a cantităților de gaze naturale utilizate după ce operatorul rețelei de distribuție va demonstra eficiența economică a acestor măsuri, și aceste măsuri vor fi aprobate de către Agenție.”;

la alineatul (4), litera a) va avea următorul cuprins:

„a) achită tariful de racordare, tariful pentru reconectare în cazul în care instalațiile de gaze naturale ale consumatorului final au fost deconectate de la rețeaua de gaze naturale, precum și alte cheltuieli care rezultă din lege. Tariful de racordare, tariful pentru reconectare, constituie tarife pentru serviciile auxiliare și se achită de consumatorul final în condițiile stabilite în Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale;”;

se completează cu un nou alineat, (5), cu următorul cuprins:

„(5) Consumatorii casnici considerați vulnerabili, în conformitate cu criteriile stabilite conform cadrului legal din domeniu, pot primi compensații de la bugetul de stat în modul și în condițiile prevăzute de lege.”.

39. Articolul 53:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Tarifele reglementate la serviciile de stocare, de transport și de distribuție a gazelor naturale, a tarifului pentru furnizarea gazelor naturale la tarife reglementate, precum și a tarifului final la gazele naturale furnizate de furnizorii gazelor naturale la tarife reglementate, inclusiv a tarifelor diferențiate în funcție de nivelul presiunii din rețelele de gaze naturale, se determină de titularii de licențe și se aprobă de Agenție, conform unei metodologii prestabilite.”;

la alineatul (2), cuvintele „elaborează și” se exclud;

alineatul (3):

la litera a), ultima prevedere va avea următorul cuprins:

„- a nivelului de rentabilitate determinat, reieșind din costul gazelor naturale furnizate (pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale la tarife reglementate) sau reieșind din metoda costului mediu ponderat al capitalului (pentru activitățile de transport, de distribuție sau de stocare a gazelor naturale)”;

litera d) va avea următorul cuprins:

„d) modul de recuperare prin tarif a investițiilor efectuate, metoda de determinare și de aplicare a ratei de rentabilitate, pe tip de activitate. La aplicarea ratei de rentabilitate nu se ia în considerare valoarea ce a rezultat în urma reevaluării activelor, valoarea activelor achitate de consumatori, precum și activele care au fost obținute gratuit prin donații și prin granturi;”;

la litera e), cuvintele “la care sînt racordate instalațiile de utilizare” se exclud;

la alineatul (7), sintagma „pentru racordarea instalațiilor de utilizare la rețelele de gaze naturale,” se substituie cu sintagma „a tarifului de racordare, a tarifului pentru reconectare”.

40. Articolul 54:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Pînă la 1 februarie 2014 operatorii rețelor de distribuție vor finaliza separarea conturilor contabile și vor separa funcțional (decizional și organizațional) activitatea de distribuție a gazelor naturale de activitatea de furnizare a gazelor naturale la tarife reglementate. În legătură cu executarea obligației stabilite, operatorii rețelor de distribuție trebuie să prezinte, pînă la 1 februarie 2014, Agenției programul de conformitate în care urmează să fie descrise în mod detaliat și măsurile întreprinse în vederea îndeplinirii cerințelor stabilite în art. 37 din prezenta Lege. Neprezentarea în termen a programului de conformitate atrage sancționarea operatorilor rețelor de distribuție în conformitate cu prevederile Codului contravențional.”;

se completează cu alineatele (2¹), (2²), (2³) și (2⁴) cu următorul cuprins:

„(2¹) Pînă la 1 ianuarie 2015 operatorii rețelor de distribuție pot fi concomitent și furnizori de gaze naturale la tarife reglementate.

(2²) Pînă la 1 ianuarie 2015 operatorii rețelor de distribuție sînt obligați să separe din punct de vedere legal activitatea de distribuție a gazelor naturale de activitatea de furnizare a gazelor naturale la tarife reglementate.

(2³) Adunarea generală a acționarilor este în drept să decidă că nu este necesară evaluarea activelor întreprinderii, în legătură cu executarea de către operatorii rețelor de distribuție a obligațiilor stabilite în prezentul articol. Diferența rezultată în urma evaluării activelor nu va fi luată în calcul la aplicarea ratei de rentabilitate în contextul determinării de către titularii de licențe și a aprobării de către Agenție a tarifelor reglementate.

(2⁴) Separarea sistemelor de transport și a operatorilor de transport și de sistem se va efectua pînă la 1 ianuarie 2020.”

Președintele Parlamentului

Notă informativă

Referitor la proiectul de lege privind modificarea și completarea Legii cu privire la gazele naturale

Prezentul proiect de lege a fost inițiat urmare necesității elaborării amendamentelor la Legea cu privire la gazele naturale, nr. 123/23.12.2009, în contextul obligațiilor asumate de Republica Moldova în calitate de parte semnatară a Tratatului Comunității Energetice (Legea Nr. 117 din 23.12.2009 pentru aderarea Republicii Moldova la Tratatul de constituire a Comunității Energetice (TCE)), luând în considerație prevederile Directivei privind măsurile menite să garanteze securitatea aprovizionării cu gaze naturale, nr. 2004/67/CE.

La momentul în care Republica Moldova a devenit membru al Comunității Energetice, 1 mai 2010, Directiva în cauză constituia unul din documentele cheie ale *acquis*-ului comunitar care reglementează sectorul gazelor naturale împreună cu Directiva privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale (Directiva nr. 2003/55/CE) și Regulamentul privind condițiile de acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale, nr. 1775/2005.

De asemenea, armonizarea legislației pentru reglementarea sectorului gazelor naturale cu principiile sistemului de drept al UE face parte dintr-un proces mai extins de armonizarea a legislației naționale cu *acquis*-ul comunitar lansat la nivelul Parlamentului și al Guvernului, inclusiv, în cadrul implementării angajamentelor Republicii Moldova, asumate la semnarea Planului de Acțiuni UE – Republica Moldova.

Totodată, în conformitate cu Strategia energetică a Republicii Moldova până în anul 2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului Nr. 102 din 05.02.2013, unul din obiectivele strategice ale politicii energetice naționale, îl constituie obținerea statului de membru cu drepturi depline la Tratatul Comunității Energetice, ceea ce implică alinierea la principiile *acquis*-ului comunitar în domeniul energiei.

Totodată, în contextul în care Directiva nr. 2003/55/CE a fost transpusă prin elaborarea și adoptarea Legii nr. 123/23.12.2009, iar Directiva privind măsurile de garantare a securității aprovizionării cu gaze naturale instituie o serie de reguli ce trebuie adoptate și întreprinse cu titlu excepțional, reieșind din exigențele art. 14 din Legea nr. 235/20.07.2006, cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, se propune că normele de transpunere a Directivei nr. 2004/67/CE să fie inserate în Legea cu privire la gazele naturale, nr. 123/23.12.2009.

În conformitate cu Comunicatul Comisiei Europene din 2008, siguranța în aprovizionare reprezintă „unul din cei trei piloni ai politicii energetice pentru Europa”. Astfel, în Preambulul Directivei nr. 2004/67/CE este stipulat în mod expres că realizarea pieței interne de gaze necesită o abordare comună minimă cu privire la securitatea aprovizionării, în special printr-o politică transparentă și nediscriminatorie privind securitatea aprovizionării, compatibilă cu cerințele acestei piețe, pentru a evita denaturările pieței gazelor naturale.

Totodată, potrivit Comunicatului menționat, un important deficit de gaze naturale în Uniunea Europeană a fost înregistrat în 2006. De asemenea, în 2009, din cauza conflictului dintre Rusia și Ucraina, a fost diminuată livrarea gazelor naturale atât în Europa, precum și în Republica Moldova (gazele naturale exportate de Gazprom spre Moldova și o parte de gaze naturale destinate Uniunii Europene se transportă prin gazoductele Ucrainei).

În concluzie, transpunerea în legislația națională a principiilor și a regulilor necesare asigurării securității aprovizionării cu gaze naturale este necesară nu numai în contextul angajamentelor internaționale, asumate de Republica Moldova în cadrul TCE, ci și pentru a fi asigurată, în mod corespunzător, securitatea energetică a statului.

Viceprim - ministru,

Ministrul economiei

Valeriu Lazăr